

Illustreret Tidende.

Nr. 54.]

Udkommer hver Søndag.

— Kjøbenhavn den 7. October 1860. —

2 Rdlr. Kvartalet.

[2det Bind.

Indhold.

Bjornstjerne Bjornson af Clemens Petersten. — Mindesatterne over Carl XII ved Frederikssteen. — Kongestenen i Oscarslund ved Boo. — Det nye Thing- og Arrerishuus i Aalborg. — Det Indre af Sønderborg Slots-tårn. — Bidrag II. — Meddelelser af blandedt Indhold.

Bjornstjerne Bjornson.

Oppe paa Dovre er han født den 8de December 1832 i Kvifte, hvor hans Fader var Præst.

Egnen var storlagen og alvorlig, Synet rakte vidt, men der var eensomt og uden Liv. Gaardene laae spredte vidt fra hverandre, som de da ligge over hele Norge, uden at være byggede sammen i Landsbyer som hos os. Faderen og Moderen maatte selv lege med ham og føre ham i Kjelke, thi han var den ældste og havde ingen anden at lege med. Koldt var der ogsaa. Korn kunde ikke dyrkes og om Vinteren faldt Sneen favnetykt og fæg sammen om Hufene. Naar nu Varmen trak sig ud gjennem Træværket, smeltede Sneen og laa med en steil Glade som en Ringmur om Bygningen. Det Hele lignede et Maanebjerg. Skulde nu Gutten have Riis, kravlede han op paa Sneen. Moderen kunde ikke komme efter, thi Sneen kunde ikke bære hende, men berøppe kunde han see ind i Stuen i andet Stokværk, hvor Faderen sad og skrev, og ikke kunde lade være at lee. Saa gif det over med de Riis. Hvormange Gange kommer ikke i hans Bøger det samme lille kvifte, varmhjertede Smil igjen, midt i det store, dumpe, vinterstrenge Syn?

Siden blev Faderen forflyttet til Næsset Præstegjeld i Romsdalen, een af Norges skønneste Egne. Mørke ligger tæt ved glimrende Pragt, Finhed og Lethed klæde de mægtigste, kæmpemæssige Former. Dunkle Fjorde, rødlige ud imod Lyset, glide dybt ind i Landet, mellem lange Rækker af Fjælde, smilende grønne tæved, vinkende blaa i det Fjerne og skinnende hvide længst tilbage. Og det var ikke blot rige, romantiske Naturomgivelser, der med deres formstærke, farvefulde Billeder lagde sig om Drengens Sjel som et Hylster, hvori den vogede; her var Liv. Chefen for det militaire Distrikt havde sin Gaard i Nærheden og meget Militair var samlet i Egnen. Capitainen gjorde Val. Paa Bæggen i Storstuen hang mange Billeder og alle forestillede de Napoleon: det fine unge Menneske med det langagtige, kindelige Ansigt, førende sin Hær over Alperne; den begejstrede Helt med den flyvende Fane paa Broen ved Arcole; den tænksomme melancholiske Mand med Sønnen sovende paa sit Skjød; Graven med de to høie Træer paa St. Helena og mange flere. Musikken spillede op og Ballet begyndte. Der dansede Officererne med statelig Holdning og prægtige Klæder, og alle forestillede de Napoleon. Een var ham, der sprang frem foran Alle og førte den slagrende Fane; Een var ham, der kastede det lange, smertefulde Blik ned over Beresina, og tilsidst kom de bærende med ham i en stor hvid Marmorliste, netop som Musikken begyndte at blive utydelig og Drengen sov ind i en Krog af Stuen. Men Toget gif videre. Napoleon blev til noget vidunderligt Stort og Evgit, der stred høitidsfuldt gjennem Tiberne og gjorde alle Hjerter store, og som Menneskene fulgte Slægt efter Slægt, begejstret og taktfast ad Weien til Evgigheden. Thi det er en Drift i Bjornstjernes Phantasi, der viste sig første Gang, han fik fat paa Noget, at den store Mand, han hører eller læser om, maa han begrave, han maa see ham, naar Evgigheden har dømt ham, naar han er veiet og opstanden til sit Eftermæle i Slægterne. Og den Mand,

der bærer paa det første Blad i hans Bog, kaster sin Skygge og lever igjennem Begivenhederne, til Bogen er sluttet, og den, der bærer paa det sidste, bærer ikke for at ende Bogen, men synker over sin Skjebne og lukker for den.

Han var imidlertid intet livligt eller mangfoldigt Barn. Maaskee var han stærk i sin Træghed og rig i det Lidet, han eiede, men det saae Ingen. Han var „dum“ og hørte til det Slags Børn, som Forældre med et lille Suk bestemme til en eller anden practisk Virksomhed, hvor Færdighed og Vane kunne frembringe et ganske lykkeligt og respectabelt Arbejde, men hvor Forhaabningerne ingen Roser have at plante. Han tænkte allerede som Dreng paa at blive Digter, og naturligtvis den største af alle Digtere, men af og til blev han dog lidt forfagt, fordi han tydelig følte hos sig selv, at han var „dum“, og endnu for et Par Aar siden, da han forlod Kjøbenhavn med „Synnøve Solbakkens“, „Galte Gulda“ og „Mellem Slagene“ saagodt som ganske færdige i sin Koffert, havde han nylig overhaaret en Krisis, hvori han stod i Begreb med at opgave ethvert Forsøg paa at blive Digter, fordi han dertil var altfor „dum“. Han troede Alt, uden at ane Svig,

og ingen Bøgn var saa stor eller saa meningsløs, at han ikke uden Betænkning husede den. Da han i sit 12te Aar kom i Molde Realskole, fik han, da Skolen kun var deelt i to Classer, og altsaa omfængte meget forskellige Aldere, sin Plads neberst paa Bænken, ved Siden af en lang Karl, der imponerede ham høiligt ved at spytte Tobak. Han betragtede ham som et ophøiet Væsen, men fik alligevel Prygl af ham, hvorefter han tiltalte ham, thi han kaldte ham: „Kjære Bauske“ (Børstenbinder), uden paa Forhaand at indsee, at det var hans Ogenavn. En Stil skulde han udarbejde om Jernets Brug, og Maaden, hvorpaa man udvandt det. Men da een af hans Kamerater viste ham et Billede af Eidsvolds Jernværk, en stor smuk Bygning bagved en Sø, og forklarede ham Billedet, flettede han trostydigt alt det ud, han havde skrevet om Udgravning og Udfæltning og forklarede, at Jernet fiskebades op af Dammen i store Baad. Og denne Trostydighed mistede han ikke senere. Uagtet han fik et meget skarpt Lre for det Bøgnagtige og Affecteerte i et Menneskes Tale, og uagtet han fik en næsten til det Pinlige sin Fornemmelse af det Sande og det Falske i et Menneskes Forhold til ham selv, eller til en Sag, bevarede hans Livs-

Bjornstjerne Bjornson.